

แนวทางการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสุรินทร์
The Development Guidelines of Professional Learning
Community for Small Schools under the Surin Primary
Educational Service Area Offices

อาริดา สาลิงาม, ทรงเดช สอนใจ, วสันต์ชัย กากแก้ว
Arida Salingam, Songdet Sonjai, Vasanchai Kakkeaw
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
Surindra Rajabhat University
E-mail: 64054010121@srru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก 2) ศึกษาแนวทางการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก และ 3) ประเมินแนวทางการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก การวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสุรินทร์ กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 168 คน และหัวหน้ากลุ่มบริหารวิชาการในโรงเรียน จำนวน 168 คน รวมเป็น 336 คน โดยใช้สูตรการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างของ ทาโร ยามาเนะ ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสุรินทร์ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ระยะที่ 3 ประเมินแนวทางการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสุรินทร์ โดยผู้บริหารโรงเรียน และผู้ที่ทำหน้าที่รับผิดชอบงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสุรินทร์ จำนวน 30 คน

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพปัจจุบันของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสุรินทร์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก
2. แนวทางการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสุรินทร์ สามารถสรุปได้ดังนี้
1) การมีภาวะผู้นำร่วม ผู้บริหารโรงเรียน ครูและบุคลากรของโรงเรียนทุกคนต้องมี

ได้รับบทความ: 18 พฤษภาคม 2566; แก้ไขบทความ: 7 มิถุนายน 2566; ตอรับตีพิมพ์: 13 มิถุนายน 2566

Received: May 18, 2023; Revised: June 7, 2023; Accepted: June 13, 2023

กระบวนการตัดสินใจและรับผิดชอบต่อการปฏิบัติงานร่วมกัน 2) การมีวิสัยทัศน์ร่วม ผู้บริหารโรงเรียนต้องส่งเสริม เพิ่มเติมความรู้ด้านแผนให้บุคลากร ครูและบุคลากรของโรงเรียนทุกคนต้องปฏิบัติตามแผนปฏิบัติงานอย่างเคร่งครัด และเต็มใจ 3) การเรียนรู้ร่วมกัน ผู้บริหารโรงเรียน ครู และบุคลากรของโรงเรียนทุกคนต้องมีการสื่อสารให้ข้อมูลแก่ผู้อื่น และมีการสะท้อนการเรียนรู้ 4) การกำหนดเป้าหมายการพัฒนา ผู้บริหารโรงเรียน ครูและบุคลากรของโรงเรียนทุกคนต้องมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ร่วมกับผู้อื่น ครูผู้สอนต้องมีการสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ 5) การทำงานร่วมกันเป็นทีม ผู้บริหารโรงเรียนต้องมีการกระจายงานในหน้าที่ ความรับผิดชอบ ผู้บริหารโรงเรียน ครูและบุคลากรของโรงเรียนทุกคนต้องปฏิบัติตามพันธกิจในองค์กร และ 6) การจัดการเรียนรู้ ผู้บริหารโรงเรียน ครูและบุคลากรของโรงเรียนทุกคนต้องมีความรู้ความสามารถตามมาตรฐานความรู้ของมาตรฐานวิชาชีพ ครูผู้สอนต้องมีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

3. ผลการประเมินแนวทางการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสุรินทร์ ในด้านความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: แนวทางการพัฒนา, ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

Abstract

The purpose of this research were: 1) to study the current state of vocational learning community for small schools, 2) to study the guidelines for developing vocational learning communities for small schools, and 3) to evaluate the vocational learning community development guidelines. Professional learning for small schools the research was divided into 3 phases: Phase 1 studied the current state of professional learning communities for small schools; Under the Office of Primary Educational Service Area in Surin Province The sample group consisted of 168 school administrators and 168 heads of the academic administration group in the school, totaling 336 people, using the formula for calculating the sample size of Taro Yamane. Professions for Small Schools Under the Office of Primary Educational Service Area in Surin Province By in-depth interviews with 5 experts. Phase 3: Assessing approaches to develop professional learning communities for small schools. Under the Office of Primary Educational Service Area in Surin Province by school administrators and those who are responsible for academic work in schools Under the Office of Primary Educational Service Area in Surin Province, 30 people.

The research result found that:

1. The current state of professional learning communities for small schools. Under the Office of Primary Educational Service Area in Surin Province Overall, it was at a high level. Considering each aspect, it was found that all aspects were at a high level.

2. Guidelines for the development of professional learning communities for small schools Under the Office of Primary Educational Service Area in Surin Province can be summarized as follows: 1) having shared leadership school administrators All teachers and school personnel must have a decision-making process and be responsible for their work together. 2) Having a shared vision. School administrators must promote Add knowledge about plans to personnel All teachers and school personnel must strictly and willingly follow the action plan. 3) Learning together. school administrators All teachers and school personnel must communicate information to others. and reflect on learning. 4) setting development goals school administrators All teachers and school personnel must share experiences with others. Teachers must create new innovations. 5) Working together as a team. School administrators must have distribution of work in their duties. responsibility school administrators All teachers and school personnel must interact in the organization and 6) learning management. school administrators All teachers and school personnel must be knowledgeable and competent in accordance with professional standards of knowledge. Teachers must have the knowledge and ability to provide student-centered instruction.

3. Evaluation results of community development guidelines for professional learning for small schools Under the Office of Primary Educational Service Area in Surin Province in terms of suitability possibility and usefulness at the highest level.

Keywords: Development Guidelines, Professional Learning Community

1. บทนำ

กลไกในการพัฒนาประเทศมีหลายด้านที่คอยขับเคลื่อนอยู่ตลอดเวลา ทั้งด้าน การศึกษา ด้านการเมืองการปกครอง ด้านอุตสาหกรรม ด้านเทคโนโลยี และด้านการค้าธุรกิจ ต่าง ๆ โดยเฉพาะด้านการศึกษาขึ้นถือเป็นหัวใจสำคัญที่สุดในการพัฒนาประเทศ เพราะการศึกษาของคนในชาติเปรียบเสมือนเส้นเลือดที่คอยหล่อเลี้ยงทุกด้านที่กล่าวมา

ฉะนั้นประเทศจะเจริญรุ่งเรืองหรือเสื่อมลงย่อมขึ้นอยู่กับการศึกษาของคนในชาติ ดังเช่น พระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ความเป็นว่า “ประเทศชาติจะเจริญหรือเสื่อมลงนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับการศึกษาของประชาชนแต่ละคนเป็นการจัดการศึกษาจึงต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทาง ร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ” (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542: 5)

การให้ความสำคัญในด้านการศึกษาก่อเป็นความจำเป็นเร่งด่วนสำหรับทุกประเทศในประเทศที่พัฒนาแล้วล้วนแต่เป็นประเทศที่มีประชาชนได้รับการพัฒนาทางการศึกษาที่ดีมาก่อนแล้วค่อยมุ่งพัฒนาในด้านอื่น ๆ ต่อไป เหตุนี้เองทำให้ทุกภาคส่วนได้ตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษามากขึ้น และปรากฏภาพความชัดเจนขึ้นเมื่อพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2 พ.ศ.2545) ได้บัญญัติสาระที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของพ่อแม่ ผู้ปกครอง องค์กร และหน่วยงานต่าง ๆ ในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาและพัฒนาทางการศึกษา ไม่ว่าจะเป็นการให้สังคมได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ให้สถานศึกษามีการประสานความร่วมมือกับผู้ปกครอง ชุมชนทุก ๆ ฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

แผนการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2579) ได้วางกรอบเป้าหมายและทิศทางการจัดการศึกษาของประเทศ ในการพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของคนไทยทุกช่วงวัยให้เต็มตามศักยภาพ สามารถแสวงหาความรู้และเรียนรู้ได้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยการขับเคลื่อนภายใต้วิสัยทัศน์คนไทยทุกคน ได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพดำรงชีวิตอย่างเป็นสุขสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21 มีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย รวมทั้งแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) ภายใต้วิสัยทัศน์ “คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ” โดยมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา การเพิ่มโอกาสทางการศึกษาและเรียนรู้ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน เพื่อให้คนไทยทุกคนได้เรียนรู้ตลอดชีวิต ทั้งในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัยอย่างมีคุณภาพในทุกระดับทุกประเภทการศึกษา จากข้อมูลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ระบุว่าปีการศึกษา 2561 ไทยมีโรงเรียนขนาดเล็กกว่า 15,089 แห่งทั่วประเทศ หรือคิดเป็นร้อยละ 50 ของโรงเรียนทั้งหมดที่มีอยู่ 30,112 แห่ง ซึ่งตามนิยามของ สพฐ. “โรงเรียนขนาดเล็ก” หมายถึง โรงเรียนที่มีนักเรียนน้อยกว่า 120 คน และมีแนวโน้มที่จำนวนโรงเรียนขนาดเล็กจะเพิ่มขึ้นอย่างมาก โดยปัญหาส่วนใหญ่มาจากการได้รับงบประมาณค่อนข้างน้อย ปัญหาโรงเรียนไม่มีผู้บริหาร ปัญหาครูไม่ครบชั้นเรียน ซึ่งต้องเร่งดำเนินการแก้ไขเนื่องจากครูและผู้บริหาร มีส่วนสำคัญมากในการที่จะพัฒนาคุณภาพการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561: 1)

การจัดการศึกษาในยุคปัจจุบัน มีการเปลี่ยนแปลง และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ในขณะเดียวกันมีการเกิดขึ้นของเทคโนโลยีต่าง ๆ มากมายเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง เหล่านี้ การศึกษาจึงต้องเร่งดำเนินการปฏิรูปการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน เพื่อให้ก้าวทันโลกยุคใหม่ที่ไร้ขอบเขตภายใต้จินตนาการของมนุษย์ที่สร้างขึ้น การศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นได้ทุกที่ทุกเวลา ส่งเสริมและพัฒนาครูให้มีความรู้ มีการร่วมมือร่วมพลัง โดยมุ่งเน้น และส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้อย่างเป็นองค์รวม การเรียนรู้จากการปฏิบัติงานของกลุ่มบุคคลที่มารวมตัวกันเพื่อทำงานร่วมกันและสนับสนุนซึ่งกันและกัน การออกแบบสถานการณ์การเรียนรู้จึงควรใช้บริบทสภาพแวดล้อมที่ผู้เรียนคุ้นเคยและรู้จัก อาทิ สภาพของครอบครัว ชุมชน และท้องถิ่นของผู้เรียน เพื่อพัฒนาผู้เรียนได้อย่างมีคุณภาพกระทรวงศึกษาธิการ จึงได้กำหนดนโยบายในการพัฒนาครูและผู้บริหาร ให้มีการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หรือ PLC (Professional Learning Community) คือการนำคนมาอยู่รวมกัน เกิดการเรียนรู้และแบ่งปันความรู้กันระหว่างผู้เข้าร่วมอบรม จนกระทั่งเกิดการสะท้อนความคิดในด้านต่าง ๆ ที่จะเป็นแนวทางการพัฒนา และมีการกำหนดให้ครูสามารถนำชั่วโมงการอบรม PLC ไปรวมกับจำนวนชั่วโมงการสอนหนังสือที่จะใช้เป็นเกณฑ์ในการเลื่อนวิทยฐานะ ตามหลักเกณฑ์ใหม่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยสำนักพัฒนาครูและบุคลากรการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงกำหนดให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนกระบวนการ PLC สู่สถานศึกษาในระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขึ้น เพื่อร่วมกันวางแผนการขับเคลื่อนกระบวนการ PLC ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพไปสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืนต่อไป ซึ่งคุณภาพการศึกษา หมายถึง การที่ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะต่าง ๆ ครบถ้วนตามความคาดหวังของหลักสูตร คุณภาพการจัดการศึกษาสะท้อนจากคุณภาพผู้เรียนที่กำหนดตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 ในมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2554: 1)

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า การนำกระบวนการของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพมาใช้ในการบริหารโรงเรียนจะสามารถส่งเสริมให้ครูพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่อง มีกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน เปิดโอกาสให้สมาชิกในโรงเรียนสามารถนำเสนอข้อคิดเห็น มีภาวะผู้นำร่วมกัน สร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน ทำให้เห็นทิศทางการพัฒนาได้อย่างชัดเจน เกิดสถานการณ์การสนทนาอย่างสร้างสรรค์ รวมกลุ่มเพื่อมุ่งเน้นที่จะกระตุ้นให้ผู้เรียนกระตือรือร้นและมีพฤติกรรมเป็นผู้ร่วมสร้างความรู้ของโรงเรียน ผู้บริหารจะสามารถบ่งชี้ให้สมาชิกทุกคนเข้าถึงค่านิยมและความเชื่อสำคัญทางการศึกษาและชัดเจนในการปฏิบัติภารกิจของโรงเรียน และเนื่องจากพื้นที่ในจังหวัดสุรินทร์ เป็นเขตของการศึกษาที่มีโรงเรียนขนาดเล็กจำนวนมาก เพื่อให้ปัญหาของการจัดการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กที่พบ ด้านการบริหารงานต่าง ๆ ในการมุ่งเน้นให้มีประสิทธิภาพในทุกด้านยังพบปัญหาในหลายปัจจัย เช่น จำนวนบุคลากร ไม่เพียงพอ ปริมาณงานที่โรงเรียนขนาดเล็กมีปริมาณเท่ากับโรงเรียน

ขนาดใหญ่ ทำให้ได้รับผลกระทบในเรื่อง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (O-NET) ส่งผลต่อการประเมินคุณภาพการศึกษา จากปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยได้เห็นถึงความสำคัญว่าควรหาแนวทางการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสุรินทร์

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสุรินทร์
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสุรินทร์
3. เพื่อประเมินแนวทางการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสุรินทร์

3. วิธีการดำเนินการวิจัย

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสุรินทร์

1. ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อสังเคราะห์องค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
2. ประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อหาค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม
3. สร้างแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสุรินทร์ แล้วนำไป Try out กับโรงเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 15 โรงเรียน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ 0.681
4. สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสุรินทร์ โดยการนำหนังสือราชการขออนุญาตเก็บข้อมูลจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ ส่งไปยังโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 168 โรงเรียน พร้อมแนบคิวอาร์โค้ดสำหรับสแกนเพื่อตอบแบบสอบถาม ซึ่งได้ข้อมูลการตอบแบบสอบถาม 336 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

ระยะที่ 2 การศึกษาแนวทางการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสุรินทร์

1. นำผลการศึกษาสภาพแนวทางการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก จากระยะที่ 1 มาจัดลำดับการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก เพื่อนำไปยกร่างแนวทาง

2. ยกร่างแนวทางพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก โดยเลือกข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 3 อันดับสุดท้ายในแต่ละองค์ประกอบ นำมายกร่างได้ปัญหาที่ต้องพัฒนา 18 ข้อ แล้วนำไปสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก

3. สัมภาษณ์เชิงลึก ผู้เชี่ยวชาญ 5 คน เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสุรินทร์ เพื่อจัดทำเป็นร่างแนวทางแล้วนำแนวทางที่ได้ไปประเมินแนวทางในระยะที่ 3

ระยะที่ 3 การประเมินแนวทางการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสุรินทร์

1. สร้างแบบประเมินแนวทางการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสุรินทร์ เกี่ยวกับความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์

2. ประเมินแนวทางการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก ในด้านความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ โดยผู้บริหารโรงเรียน และหัวหน้ากลุ่มบริหารวิชาการ จำนวน 30 คน พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

3. ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะที่ได้จากการประเมินแนวทาง และจัดทำเป็นแนวทางการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสุรินทร์

4. สรุปผลการวิจัย

4.1 การศึกษาสภาพปัจจุบันของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสุรินทร์ พบว่า ระดับสภาพปัจจุบันของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

4.2 แนวทางการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสุรินทร์ ได้แนวทางการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก จำแนกชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่เป็นองค์ประกอบหลัก 6 องค์ประกอบ ที่ต้องการพัฒนา 18 ข้อ ดังนี้ 1) โรงเรียนของท่านมีการกระจายอำนาจ เพิ่มพลังอำนาจซึ่งกันและกันให้สมาชิกมีภาวะผู้นำเพิ่มมากขึ้น 2) ผู้บริหาร ครูและบุคลากรของโรงเรียนเป็นผู้ที่สามารถทำให้เกิดการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงทั้ง ตนเองและวิชาชีพ 3) โรงเรียนของท่านมีการสื่อสารอย่างตรงไปตรงมาเกี่ยวกับเป้าหมาย โอกาส และความท้าทายของการดำเนินการให้เข้าใจ 4) โรงเรียนของท่าน

มีแผนปฏิบัติที่แสดงให้เห็นวิธีการที่มุ่งสู่จุดหมายชัดเจนและเมื่อปฏิบัติตามแล้วจะให้ผล
 คุ่มค่า ในอนาคต 5) ผู้บริหาร ครูและบุคลากรของโรงเรียนมีความพร้อมที่จะให้การสนับสนุน
 6) ผู้บริหาร ครูและบุคลากรของโรงเรียนมีความทุ่มเทเพื่อคุณภาพของผลงานที่ปฏิบัติ
 7) ผู้บริหาร ครูและบุคลากรของโรงเรียนมีการให้ข้อมูลย้อนกลับและการแลกเปลี่ยนองค์
 ความรู้ที่ได้จากการปฏิบัติงานแก่ครูท่านอื่น 8) ผู้บริหาร ครูและบุคลากรของโรงเรียน
 สามารถแสดงความคิดเห็นของตนเองได้อย่างอิสระ 9) ผู้บริหาร ครูและบุคลากรของโรงเรียน
 มีการสะท้อนการเรียนรู้และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน 10) ผู้บริหาร ครูและบุคลากรของ
 โรงเรียนมีการร่วมมือกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน อย่างต่อเนื่องจนเกิดเป็นวัฒนธรรม
 องค์กร 11) โรงเรียนของท่านมีการนำประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้แบบต่าง ๆ
 12) ผู้บริหาร ครูและบุคลากรของโรงเรียนมีการพัฒนาตนเอง และแสวงหาความรู้เกี่ยวกับ
 วิธีการหรือเทคนิคการสอนอย่างต่อเนื่อง 123 ผู้บริหาร ครูและบุคลากรของโรงเรียน เห็น
 และรู้ความสามารถของแต่ละคน 14) ผู้บริหาร ครูและบุคลากรของโรงเรียนมีการรับฟัง และ
 ความไว้วางใจซึ่งกันและกัน 15) โรงเรียนของท่านมีเป้าหมายร่วมกันเพื่อให้งานสำเร็จ
 16) ครูผู้สอนในโรงเรียนของท่านมีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ให้มี
 ประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด 17) ครูผู้สอนในโรงเรียนของท่านมีวิธีการจัดการ
 เรียนรู้ที่หลากหลาย ให้เหมาะสมศักยภาพของผู้เรียน และ 18) ครูผู้สอนในโรงเรียนของท่าน
 มีการสร้างบรรยากาศทางจิตวิทยาที่เอื้อต่อการเรียนรู้ นำมาสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึก
 แนวทางการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัด
 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสุรินทร์ แล้วร่างแนวทางการพัฒนา
 ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สามารถสรุปเป็นแนวทางของ
 องค์ประกอบหลัก 6 องค์ประกอบ ได้ดังนี้ 1) การมีภาวะผู้นำร่วม ผู้บริหารโรงเรียน ครูและ
 บุคลากรของโรงเรียนทุกคนต้องมีการตระหนักและรับผิดชอบต่อการปฏิบัติงาน
 ร่วมกัน 2) การมีวิสัยทัศน์ร่วม ผู้บริหารโรงเรียนต้องส่งเสริม เพิ่มเติมความรู้ด้านแผนให้
 บุคลากร ครูและบุคลากรของโรงเรียนทุกคนต้องปฏิบัติตามแผนปฏิบัติอย่างเคร่งครัด และ
 เต็มใจ 3) การเรียนรู้ร่วมกัน ผู้บริหารโรงเรียน ครูและบุคลากรของโรงเรียนทุกคนต้องมีการ
 สื่อสารให้ข้อมูลแก่ผู้อื่น และมีการสะท้อนการเรียนรู้ 4) การกำหนดเป้าหมายการพัฒนา
 ผู้บริหารโรงเรียน ครูและบุคลากรของโรงเรียนทุกคนต้องมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์
 ร่วมกับผู้อื่น ครูผู้สอนต้องมีการสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ 5) การทำงานร่วมกันเป็นทีม ผู้บริหาร
 โรงเรียนต้องมีการกระจายงานในหน้าที่ ความรับผิดชอบ ผู้บริหารโรงเรียน ครูและบุคลากร
 ของโรงเรียนทุกคนต้องมีปฏิสัมพันธ์ในองค์กร และ 6) การจัดการเรียนรู้ ผู้บริหารโรงเรียน
 ครูและบุคลากรของโรงเรียนทุกคนต้องมีความรู้ความสามารถตามมาตรฐานความรู้ของ
 มาตรฐานวิชาชีพ ครูผู้สอนต้องมีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนที่เน้น
 ผู้เรียนเป็นสำคัญ

4.3 การประเมินแนวทางการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสุรินทร์ พบว่า ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ ของแนวทางอยู่ในระดับมากที่สุด

5. อภิปรายผลการวิจัย

5.1 สภาพปัจจุบันของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสุรินทร์ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหาร ครูและบุคลากรของโรงเรียนมีการร่วมกันสร้างให้เกิดภาวะผู้นำร่วมในการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทั้งทางตรงและทางอ้อม มีทิศในการขับเคลื่อน PLC ที่มีทิศทางร่วมกัน ผู้บริหาร ครูและบุคลากรของโรงเรียนมีการร่วมเห็น ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผิดชอบครูผู้สอนในโรงเรียนมีการจัดการเรียนการสอนอย่างสร้างสรรค์ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และมีความสุข สอดคล้องกับ ทองพรรณ ปัญญาอุดมกุล (2563: บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาการใช้กระบวนการ PLC เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนบ้านนาอ้อม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ได้ผลสภาพปัจจุบันของการใช้กระบวนการ PLC เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนบ้านนาอ้อม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ในภาพรวมทุกขั้นตอน อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับนันทน์ภัส ชัยสงคราม (2561: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพทางการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุพรรณบุรี เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า การพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพทางการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุพรรณบุรีเขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ Scribner and Others (1999: 245) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียนผ่านการเรียนรู้ขององค์กรผลการวิจัยพบว่า การสร้างชุมชนทางวิชาชีพในโรงเรียนจะต้องอาศัยทีมผู้นำ การทำงานเป็นทีม เพื่อให้เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกันและเกิดการพัฒนาแบบทีม อีกทั้งการมีค่านิยมและความเชื่อร่วมกันของครูจะส่งผลให้การพัฒนาเป็นไปในทิศทางเดียวกันและรวดเร็วมากยิ่งขึ้น โดยปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการสร้างชุมชนทางวิชาชีพ ได้แก่ ภาวะผู้นำของผู้บริหาร ความเป็นมาขององค์กรภาระหน้าที่หลักขององค์กร และลักษณะเชิงโครงสร้างการทำงานของครู

5.2 การศึกษาแนวทางการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสุรินทร์ พบว่า ได้แนวทางการพัฒนาจำนวนทั้งสิ้น 30 แนวทาง และผู้วิจัยได้สังเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ได้แนวทางทั้งหมด 6 แนวทาง ที่ต้องการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้

ทางวิชาชีพ ได้แก่ 1) การมีภาวะผู้นำร่วม ผู้บริหารโรงเรียน ครูและบุคลากรของโรงเรียน ทุกคนต้องมีกระบวนการตัดสินใจและรับผิดชอบต่อการปฏิบัติงานร่วมกัน 2) การมีวิสัยทัศน์ร่วม ผู้บริหารโรงเรียนต้องส่งเสริม เพิ่มเติมความรู้ด้านแผนให้บุคลากร ครูและบุคลากรของโรงเรียนทุกคนต้องปฏิบัติตามแผนปฏิบัติงานอย่างเคร่งครัด และเต็มใจ 3) การเรียนรู้ร่วมกัน ผู้บริหารโรงเรียน ครูและบุคลากรของโรงเรียนทุกคนต้องมีการสื่อสารให้ข้อมูลแก่ผู้อื่น และมีการสะท้อนการเรียนรู้ 4) การกำหนดเป้าหมายการพัฒนา ผู้บริหารโรงเรียน ครู และบุคลากรของโรงเรียนทุกคนต้องมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ร่วมกับผู้อื่น ครูผู้สอน ต้องมีการสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ 5) การทำงานร่วมกันเป็นทีม ผู้บริหารโรงเรียนต้องมีการกระจายงานในหน้าที่ ความรับผิดชอบ ผู้บริหารโรงเรียน ครูและบุคลากรของโรงเรียนทุกคน ต้องมีปฏิสัมพันธ์ในองค์กร และ 6) การจัดการเรียนรู้ ผู้บริหารโรงเรียน ครูและบุคลากรของโรงเรียนทุกคนต้องมีความรู้ความสามารถตามมาตรฐานความรู้ของมาตรฐานวิชาชีพ ครูผู้สอนต้องมีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับ พิชิต ขำดี (2561: บทคัดย่อ) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง แนวทางการส่งเสริม การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดพระนครศรีอยุธยา บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการส่งเสริมการเป็น ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก ตามการจัดลำดับความต้องการ จำเป็นมากที่สุด ได้แก่ 1) ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างบุคคล ส่งเสริมให้ครูมีกิจกรรม เพื่อพัฒนาให้ครูมีความรู้ความสามารถ กระบวนการสังเกตการณ์การสอนควรมีการวางแผน และปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ 2) ด้านการเรียนรู้ร่วมกันและประยุกต์ใช้ความรู้การเปิดโอกาสให้ ครูได้แสดงศักยภาพของตนเอง และสร้างข้อตกลงร่วมกันเพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน 3) ด้านวิสัยทัศน์และค่านิยมร่วมกัน การส่งเสริมให้ครูร่วมกันกำหนดเป้าหมายการพัฒนาผู้เรียน และมุ่งเน้นการทำงานเป็นทีม 4) ด้านการมีเงื่อนไขสนับสนุน การส่งเสริม ช่วงเวลาการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่ไม่กระทบต่อการจัดการเรียนการสอน การเสริมแรงให้ กำลังใจ และการเป็นแบบอย่างที่ดี 5) ด้านการสนับสนุนและการเป็นผู้นำร่วมกัน สร้างภาวะ ผู้นำผู้ตามในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มอบหมายงานตามความความถนัด และส่งเสริมให้ครู พัฒนาค้นหาตนเองอย่างต่อเนื่อง ตามลำดับ และสอดคล้องกับ ไพพกา ผิดำ (2564: บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสู่ความสำเร็จของสถานศึกษา บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการส่งเสริมการเป็น ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ดังนี้ 1) การสร้างบรรทัดฐานและค่านิยมร่วมกัน 2) การ ปฏิบัติที่มีเป้าหมายร่วมกัน คือ การเรียนรู้ของผู้เรียน 3) การร่วมมือรวมพลังของสมาชิก ชุมชนวิชาชีพ 4) การเปิดรับการชี้แนะการปฏิบัติงาน 5) การสนทนาที่มุ่งสะท้อนผล และยัง สอดคล้องกับ Bolam and Others (2005: 82) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การสร้างและสนับสนุน ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่มีประสิทธิภาพ ผลการวิจัยพบว่า ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทาง วิชาชีพช่วยเสริมสร้างขีดความสามารถของโรงเรียนทั้งระบบอย่างยั่งยืน และยังช่วย

เสริมสร้างขีดความสามารถการเรียนรู้ของผู้เรียนอีกด้วย โดยตัวบ่งชี้ความมีประสิทธิภาพของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ คือ ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนและการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู โดยเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ คือ การลงทุนด้านทรัพยากรมนุษย์ ทั้งนี้จะต้องคำนึงถึงเงื่อนไขเฉพาะ ได้แก่ แผนงาน ขนาดโรงเรียนและที่ตั้ง และเงื่อนไขทั่วไป ได้แก่ บริบทเฉพาะของโรงเรียน และเป้าหมายในการจัดตั้งองค์กร ซึ่งสอดคล้องกับ Scribner and Others (1999: 245) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การเสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียนผ่านการเรียนรู้ขององค์กร: การประเมิน เพื่อการปรับปรุงโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า การสร้างชุมชนทางวิชาชีพในโรงเรียนจะต้องอาศัยทีมผู้นำ การทำงานเป็นทีม เพื่อให้เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกันและเกิดการพัฒนาแบบทีม อีกทั้งการมีค่านิยมและความเชื่อร่วมกันของครูจะส่งผลให้การพัฒนาเป็นไปในทิศทางเดียวกันและรวดเร็วมากยิ่งขึ้น โดยปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการสร้างชุมชนทางวิชาชีพ ได้แก่ ภาวะผู้นำของผู้บริหาร ความเป็นมาขององค์กรภาระหน้าที่หลักขององค์กร และลักษณะเชิงโครงสร้างการทำงานของครู

5.3 ผลการประเมินแนวทางการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสุรินทร์

จากการศึกษาประเมินแนวทางการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสุรินทร์ เกี่ยวกับความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ โดยผู้บริหารโรงเรียน และหัวหน้ากลุ่มบริหารวิชาการ จำนวน 30 คน สามารถสรุปได้ว่า ผลการประเมินแนวทางการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสุรินทร์ ทั้ง 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ด้านการมีภาวะผู้นำร่วม 2) ด้านการมีวิสัยทัศน์ร่วม 3) ด้านการเรียนรู้ร่วมกัน 4) ด้านการกำหนดเป้าหมายการพัฒนา 5) ด้านการทำงานร่วมกันเป็นทีม และ 6) ด้านการจัดการเรียนรู้โดยรวมมีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด สะท้อนให้เห็นว่า ผู้บริหารครูและบุคลากรของโรงเรียนมีการร่วมกันสร้างให้เกิดภาวะผู้นำร่วมในการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทั้งทางตรงและทางอ้อม มีทิศในการขับเคลื่อน PLC ที่มีทิศทางร่วมกัน ผู้บริหาร ครูและบุคลากรของโรงเรียนมีการร่วมเห็น ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผิดชอบครูผู้สอนในโรงเรียนมีการจัดการเรียนการสอนอย่างสร้างสรรค์ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และมีความสุข สอดคล้องกับ พิชิต ขำดี (2561: บทคัดย่อ) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง แนวทางการส่งเสริมการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดพระนครศรีอยุธยา บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการส่งเสริมการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก ตามการจัดลำดับความต้องการจำเป็นมากที่สุด ได้แก่ 1) ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างบุคคล ส่งเสริมให้ครูมีกิจกรรมเพื่อพัฒนาให้ครูมีความรู้ความสามารถ กระบวนการสังเกตการณ์การ

สอนควรมีการวางแผนและปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ 2) ด้านการเรียนรู้ร่วมกันและประยุกต์ใช้ความรู้การเปิดโอกาสให้ครูได้แสดงศักยภาพของตนเอง และสร้างข้อตกลงร่วมกันเพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน 3) ด้านวิสัยทัศน์และค่านิยมร่วมกัน การส่งเสริมให้ครูร่วมกันกำหนดเป้าหมายการพัฒนาผู้เรียน และมุ่งเน้นการทำงานเป็นทีม 4) ด้านการมีเงื่อนไขสนับสนุน การส่งเสริมช่วงเวลาการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่ไม่กระทบต่อการจัดการเรียนการสอน การเสริมแรงให้กำลังใจ และการเป็นแบบอย่างที่ดี 5) ด้านการสนับสนุนและการเป็นผู้นำร่วมกัน สร้างภาวะผู้นำผู้ตามในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มอบหมายงานตามความความถนัด และส่งเสริมให้ครูพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ตามลำดับ

6. ข้อเสนอแนะ

6.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิจัยครั้งนี้ทำให้ทราบสภาพปัจจุบันของแนวทางการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสุรินทร์ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ คือ ด้านการกำหนดเป้าหมายการพัฒนา และด้านการทำงานร่วมกันเป็นทีม ดังนั้น การพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสุรินทร์ มีวิธีปฏิบัติงานที่แปลกใหม่เพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในโรงเรียน ด้วยวิธีการที่หลากหลาย และปรับเปลี่ยนรูปแบบการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันที่เปลี่ยนไปเพื่อให้การทำงานมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

2. แนวทางการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสุรินทร์ ผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้ากลุ่มงานวิชาการ ครูและบุคลากรในโรงเรียนทุกคน สามารถนำผลการวิจัยถึงสภาพปัจจุบัน ไปใช้ในการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียนได้

6.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาผลการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสุรินทร์

2. ควรมีการศึกษาแนวทางการนิเทศติดตามทางการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อศึกษาปัญหาที่เกิดขึ้นจากทางการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงพัฒนาทางการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับโรงเรียนขนาดเล็กต่อไป

3. ควรมีการศึกษาถึงแนวทางการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสุรินทร์ ไปสู่ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียของโรงเรียน นักเรียน ผู้ปกครอง ตัวแทนชุมชน

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). คำชี้แจงประกอบพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์กรมศาสนา.
- ทองพรรณ ปัญญาอุดมกุล. (2563). แนวทางการพัฒนาการใช้กระบวนการ PLC (Professional Learning Community) เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนบ้านนาอ้อมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2. สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา.
- นันทน์ภัส ชัยสงคราม. (2561). การเสริมสร้างชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพทางการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. สุพรรณบุรี. สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 1
- พิชิต ขำดี. (2561). แนวทางการส่งเสริมการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ไพศกา ผิดดำ. (2564). ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสู่ความสำเร็จของสถานศึกษา. วารสารนวัตกรรมจัดการศึกษาและการวิจัย, 3(1), 11-18.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2561). หลักสูตรแกนกลางการศึกษา พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2554). บทสรุปและข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและเชิงปฏิบัติ จากผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสอง (พ.ศ. 2549-2553) ของสถานศึกษาสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์ การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- Bolam, R. et al. (2005). Creating and sustaining effective professional learning communities.
- Scribner, J. P. (1999). Professional Development: Untangling the Influence of Work. Context on Teacher Learning. *International Journal Research*, (5)2, 245.
- Yamane, Taro. (1973). *Statistics an introductory analysis*. New York Harper & Row.